No. 2120 Zaterdag 23 Augustus 1924. 41ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Mgr. M. J. Niewindt

1824 -- 27 AUGUSTUS -- 1924.

III.

De maand Mei van het jaar 1824 spoedde allengs ten einde.

In de St. Annakerk op Curaçao nam een Spaansche Capucijner monnik Joaquin de la Olleria, — in die dagen van den onafhankelijkheidsoorlog om zijn trouw aan Spanjes Koning uit Venezuela verbannen — de herderlijke bediening waar.

In die dagen nu gebeurde het, dat een zekere Israeliet, José Albares Correa, een man reeds van 46 jaar, zijn verlangen had te kennen gegeven om in den schoot der Katholieke Kerk te worden opgenomon.

Na voldoend onderricht en een passende voorbereiding had hij ook inderdaad op 31 Mei uit de handen van bovengenoemden priester het H. Doopsel ontvangen.

Ongelukkig leefde men toen nog in een tijd, dat er vrijheid van geweten bestond in naam voor eenieder, maar in werkelijkheid voor allen behalve voor de Katholieken. Ook had men zich in die dagen nog niet ontworsteld aan het denkbeeld, dat toen onder de gegoede families als een onaantastbaar axioma gold, n.l. dat het een schande en oneer was, tot een kerkgemeenschap te behooren, waartoe destijds in onze kolonie de slaven en vrije kleurlingen de overgroote meerderheid vormden. Zij die den toon aangaven, met Gouverneur Cantz'laar aan het hoofd, beschouwden dien Capucijn als een dreigend gevaar voor de ru[illegible] Tot een afschrikwekkend voorbeeld moest hier een geduchte straf worden toegepast. De Gouverneur zond een aanschrijving aan een der kerkmeesters waarbij de Pastoor gesuspendeerd en hem en alle andere geestelijken verboden werd godsdienstoefeningen te houden.

En de kerkmeesters, wat deden zij?

In plaats van de rechten en de vrijheid van hun Pastoor te verdedigen tegen de onrechtmatige inmenging van een tiranniek gouvernement, herhaalden ze de rol van Pilatus en om zich zelven „niet in moeilijkheden te brengen", verzochten zij den Pastoor binnen een uur na ontvangst van hun schrijven de pastorie te verlaten, de kerk te sluiten en de sleutels aan hen over te geven.

Het is te begrijpen dat de Pastoor, aan dergelijke inmenging van het wereldlijk gezag in godsdienstzaken niet gewoon en nog minder ervan gediend, aan dit bevel geen gevolg gaf. De Pastoor sloot de kerk niet en zond geen sleutels aan de kerkmeesters.

Deze verzochten ter uitvoering van het bevel assistentie van de gewapende macht. Wat geschiedde?

Terwijl de geloovigen des avonds in grooten getale in de kerk vergaderd waren tot het bidden van den Rozenkrans, — wellicht in grooter aantal dan gewoonlijk, daar zij reeds van de dwangmaatregelen van het Gouvernement [illegible] hadden, — kwam de Schout met eenige gewapende soldaten om desnoods met geweld van wapenen den Pastoor te dwingen de kerk te sluiten en de sleutels over te geven.

Schrik en ontsteltenis, maar ook diepe verontwaardiging, maakten zich van de geloovigen meester. Eenigen wilden zich te weer stellen en het den militairen onmogelijk maken de opdracht van den Schout ten uitvoer te brengen. Toen gaf deze bevel het binnenplein af te zetten en zich vóór de hoofddeur op te stellen. Doch ook nu nog was de menigte niet te bewegen goedschiks het kerkgebouw te ontruimen. Daarop werd tot geweld overgegaan. De soldaten gaven vuur, dat evenwel slechts schade aan eenige vensters veroorzaakte. De politie meende nu dat het oogenblik gekomen was om zich te laten gelden en schoten er blijkbaar maar in 't wilde op los. Het gevolg was dat een ongelukkig man, Theodoor Lesier, die eerst acht dagen geleden getrouwd was, in de pastorie werd doodgeschoten.

Mgr. Niewindt teekent er bij aan, dat naar de volksmond verhaalde, deze jonge man veel geleek op den bekeerden Israeliet, die zelf vogelvrij verklaard was door zijn vijanden.

Nu was het sein gegeven voor een verwarde vlucht.

Velen sprongen door de ramen in de zijgangen langs de kerk met gevaar van armen en beenen te breken. Zelfs het lijk van het slachtoffer werd op het plein aan zijn lot overgelaten. Toen de duisternis inviel was de kerk gesloten en de sleutel onder berusting gesteld van den Gouverneur.

Onder begeleiding van een talrijke menigte werd daags daarna het lijk van het ongelukkig slachtoffer grafwaarts gedragen. De Capucijn ontving bevel binnen 8 dagen het eiland te verlaten. Hij ging in ballingschap en de bekeerde Israëliet vergezelde hem vrijwillig. Geen van beiden zijn hier ooit teruggekeerd. Het Hoogfeest van Pinksteren, dat den volgenden zondag inviel, ook de H. Sacramentsdag, ging voor de geloovigen voorbij in diep-treurige stemming, zonder eenige kerkelijke plechtigheid.

Door des Gouverneurs decreet bleef het bedehuis 40 dagen lang gesloten.

Het bleef gisten op Curaçao. Ruim twee maanden later, op den 24sten Augustus, Konings Verjaardag, werd de onderfiscaal die een werkzaam deel genomen had aan vermelde gebeurtenis en daarom bij het volk gehaat was, eenige oogenblikken vóór de parade door een onderofficier van de schutterij Thom genaamd, met de woorden: „Bo a tira den mi misa, mi ta tira bo den bo parada". „Gij hebt in mijn kerk geschoten, ik schiet u in uw parade", in de Breedestraat van de Punda neergeschoten.

*

Onderwijl deze nieuwe vernedering in den lijdensbeker der Curaçaosche R. K. Kerkgemeente neerdruppelde, was de Engel der vertroosting van God gezonden reeds op weg, om heul en sterkte te brengen.

Sinds zes weken reeds lag een Hollandsch schip te Nieuwediep te wachten op een gunstigen wind om zee te kiezen. Twee reizigers vooral verbeidden met ongeduld het uur, dat de zeilen zouden geheschen worden. Het zijn twee priesters, die hun leven aan het apostolaat onder de bevolking onzer West-Indische eilanden verpand hebben. De een is de Hoogeerwaarde Heer M. J. NIEWINDT, benoemd Apostolisch Prefect der Curaçaosche Missie, met zijn reisgezel, den Heer J. B. EISENBEIL, dien hij voor zijn grootsch plan, gezamenlijk de opofferingen van het harde missionarisleven te gaan deelen, gewonnen heeft.

Beiden zijn Amsterdammer van geboorte, beiden 28 jaar oud, beiden sedert lang als studiegenooten met elkaar bevriend, beiden sedert 5 jaar in de zielzorg onder de bevolking van de hoofdstad werkzaam geweest.

Ondanks hun gelijken leeftijd is de eerste, behalve nog door zijn waardigheid van Apostolisch Prefect, ook door zijn uiterlijk, karakter en talenten verreweg de meerdere. Ook de toekomst zou al spoedig bewijzen, dat de Eerw. Heer Eisenbeil in wijze voorzichtigheid, in moed en volharding niet met zijn metgezel kon wedijveren.

Den 27sten Augustus, die de groote datum geworden is in de geschiedenis der Curaçaosche missie,
het begin van een nieuwe era van strijd en lijden, maar ook van overwinning,
den dag dien wij met blijden jubel en groote dankbaarheid gedenken gaan,
den 27sten Augustus zeilde het schip met beide reizigers onze haven binnen.

Wanneer wij nu na 100 jaren zien, wat er in de Curaçaosche missie, door de onvermoeide, waarlijk wonderbare werkkracht van Mgr. Niewindt en onder *zijn* bezieling door zijn Doorluchtige opvolgers is tot stand gebracht, dan is er voor ons, de dankbare zonen van het nageslacht, alle reden om het Bijbelwoord te herhalen:

„Hij die machtig is heeft groote dingen aan ons gedaan, — daarom, heilig zijn Naam."

Maar ook, dank, duizendmaal dank aan onzen grooten Niewindt,
den grooten Apostel en Verdediger van ons Curaçaosche Volk.

Op 't plechtig Eeuwgetij

van de aankomst van

Mgr. Martinus Niewindt

op Curaçao.

1824 -- 27 Augustus -- 1924

'k Zie U boven 't aardsch gewemel
  Van een gouden glans doorzond,
Stralend als de zon ten hemel
  In deez' heiligen jubelstond:
Vader van den armen lijder,
  Stichter van de Roomsche school,
Curaçaoenaar-bevrijder,
  'k Zie om U den [illegible]
God, voor Wien Gij hier kwaamt strijden,
  Heeft den arbeid rijk beloond.
Zielen ziet ge door uw lijden,
  Ziet ge met U -- en gekroond
Bisschop, waar uw woorden vielen,
  Waar gij 't geloofszaad hebt geplant,
Ziet hier, -- wát herleefde zielen
  Op dit dor maar vruchtbaar land.
Schitterend in zonneglansen,
  Christus' eeuwig kruis in top,
Heffen kerken hare transen,
  Hoog het kruis ten hemel op.

GEBED.

Voor den troon der Eeuwigheden,
  Vader, steun ons in ons werk,
Vader! Bisschop! door uw beden,
  Maak ons in ons strijden sterk.
Leid uw kindren door de dreven,
  Leid ons door uw steun, uw kracht,
Leid ons heilig door dit leven,
  Tot den Troon waar God ons wacht.
Van Corsouw moet jublen blijde
  Feestzang over zeeën wijd:
„'t Leven onder uw geleide
  Loopt tot in Gods Zaligheid."

Internationaal Eucharistisch-Congres te Amsterdam.

Het is een zegepraal geweest, schrijft „De Tijd". Een zegepraal van Christus Eucharisticus in zulk een grootsche betooging, als de Mirakelstad Amsterdam ook in haar keizerlijke dagen, ja, als ons land in zijn meest luisterrijke episoden nooit heeft gezien. En vreemde, aanzienlijke Congresbezoekers, die den triomf der Eucharistie mede hebben gevierd in de wereldsteden van Europa en aan gene zijde van den Oceaan, erkenden, dat in den zegetocht van het H. Sacrament onder de aanbiddende volkeren de climax is bereikt in de hoofdstad van Nederland.

In dezen climax is het Amsterdamsche Congres weer een opklimming geweest van zegevierende momenten, begonnen te IJmuiden en in al hooger en schooner stijging afgesloten in den ommegang met het Allerheiligste, voorafgegaan en gevolgd door al wat wij verhevens en achtenswaardigs bezitten in Nederland en de wereld.

En wie de ontplooiing van het wel geordende Congresprogram in zijn bijzonderheden heeft gevolgd, kan zich moeilijk onttrekken aan den indruk, dat de menschelijke vermogens met den eeredienst en de hierarchie der Kerk zelden onder zulk een zonnelicht en natuurlijke en bovennatuurlijke gunsten des hemels hebben samengewerkt, om zulk een volmaakte eenheid in zoo verheven orde te bereiken.

Of men onder hymnen en gebeden de eendrachtige hulde hernieuwde aan den Verlosser, die de naties voor Zijn Sacrament vereenigde, of het rood en purper en paars en violet, gekromstaafd en gemijterd door de rijen toog, die eerbiedig bogen, den wel of kerkelijke gezagdragers, Ministers en vertegenwoordigers van Land en stad hun vereering betoogden aan den Kardinaal-Legaat, of dat de Oostersche en Westersche Kerk op het Congres het Nieuw-Testamentische Avondmaal voltrokken, alom overheerschte de indruk van de universaliteit eener Kerk, die de geheele aarde omvat.

In deze universaliteit wisselden het liefelijke van de kinderen, die op dien onvergetelijken lelie-morgen in de eucharistische omhelzing der onschuld de oogen der Congresbezoekers met tranen vulden, en de stichtende luister der Kardinaalsmis elkander af met de onvergelijkelijk voortschrijdende kerkelijke processiepracht van vanen-ontplooiende broederschappen, de wambuizen der roomsche eilanden, de rijk-uitgedoste ridderschap van Malta met op haar roode schouders de getresde gouden epauletten, de getabberde wetenschap onzer jonge Universiteit, de Ministers en Staatslieden, de groei van ons georganiseerd sociaal en kerkelijk wezen, de congregaties, de kloosterorden, de morgenbloei van het maagdelijk, priesterlijk en kloosterlijk leven, de opklimming in de waardigheid van pluviaal, koorhemd, gezag onder goudbrokaat, de hoogere prelatuur en protonarii met koormantel en mitra, de abten, apostolische vicarissen, titulair-bisschoppen, bisschoppen, aarts-bisschoppen tot wie er steeg in opwaartsch gezag, en achter het zegepralend Allerheiligste, dat alle knie deed buigen en elken mond lof deed spreken, de waterval van rood, scharlaken, purper en alle liturgische kleuren, waarmee de Apostelen, Discipelen en dragers van het Woord des Heeren onder de volkeren der aarde hier den rondgang verkondden van Davids Zoon.

De rondgang van Jezus, — dat was onder de omarming van hemel en aarde de schoonste ure en bekroning van het Congres. En indien de godsdienst de ware dienst is van den waren God, dan hebben wij hem in zijn volle waarheid gepleegd, gevoeid en genoten op dien triomfgang, die voor het katholiek en menschelijk gemoed de volmaakste uitdrukking der eucharistische vereeniging is geweest.

Het is natuurlijk niet mogelijk onzen lezers een volledig verslag van dit Congres te geven, hoe gaarne we 't zouden willen, vooral ook om de groote, onberekenbaar groote beteekenis en belangrijkheid die dit Congres gehad heeft en nog in de verre toekomst hebben zal voor de wereld en den wereldvrede. Zelfs door bladen van andere richting is het dankbaar erkend.

Laten we ons daarom beperken tot de meest indrukwekkende momenten van dit Congres, die voorzeker zijn de grandiose, geestdriftige ontvangst van den Kardinaal Legaat en de Pontificale Mis en Processie in het Stadion.

***

Ontvangst van den Kardinaal.

Deze overtrof alles wat men er zich van had durven denken.

„Waarlijk, zeide de algemeene Secretaris, graaf Henry d'Yanville, dat had ik me zóó niet durven voorstellen....

Gij, Hollanders, zijt formidabele organizatoren! Ik heb vele, vele Eucharistische Congressen meegemaakt, doch noch in Keulen, noch op Malta, noch waar ook was de aankomst zóó schoon, zóó overweldigend, zóó koninklijk, zóó schitterend als hier.... dit is waarlijk uniek!"

Om onzen lezers slechts eenigzins een idee te geven.

Reeds lang voor den aankomst van den Kardinaal, die per „*Batavier II*" de reis over zee van Antwerpen heel naar Amsterdam zou maken, heerschte er in de Amsterdamsche haven en in de omgeving van het Y een ongewone drukte. Tegen half twaalf begon de groote uitvlucht van honderden booten en bootjes, allen met vlaggen en wimpels versierd, en met duizenden enthousiaste congresgangers beladen, naar Ymuiden, den Kardinaal-Legaat tegemoet. Luide weerklonk het telkens weer herhaalde „Roomsche Blijdschap" over de wateren.

Tegen half twee stroomde heel Ymuiden naar de kade. Zorgzaam brachten de zusters Dominikanessen de schoolkinderen naar den steiger. Allen in 't wit gekleed met geelwitte sjerpen en vlaggetjes in dezelfde kleuren doen ze wapperen op den wind.

Kwart voor twee, twee korte doffe stooten van achter de duinen, en statig, met den pauselijken wimpel in top, komt het zeekasteel nader. De Pauselijke Legaat, in vol ornaat, staat op den voorplecht.

Als de boot de sluis binnenvaart klinkt het uit duizenden monden: „Leve de Kardinaal." En blijde glimlachend wuift Zijne Eminentie de enthousiaste menigte toe en zegenend rijst en daalt zijn hand.

Daar klinkt, ondersteund door de muziek, het Roomsche lied: „Aan u, o Koning der Eeuwen" boven het gejuich uit, de schoolkinderen zwaaien met hun vlaggetjes en heffen hun bloemenschilden die een goud-wit „Welkom" vormen, omhoog.

Na de begroeting door Mgr. Heylen, Voorzitter van het Permanent Comité voor de Eucharistische Congressen, die per vliegmachine naar Holland gekomen was, en door het officieel comité, werd de reis naar Amsterdam vervolgd.

Dat was een ware triomftocht zooals Holland zelden of nooit aanschouwd heeft. Het deed Z. Em. goed, weer de Hollandsche lucht in te ademen, op Hollandschen bodem te zijn, zich weer te bevinden te midden der zijnen.

En zijn landgenooten hebben „hun" Kardinaal, die daar kwam in den naam van Christus' Stedehouder een ontvangst [illegible] *koninklijk, als de nuchtere Hollandsche* verbeelding nauwelijks had durven droomen.

Buiten de sluis gekomen lagen daar de gepavoiseerde booten in grooten getale, (men sprak van ± 300), en vormden, onder de voortreffelijk leiding van de Heeren Luns en Kaag een begroetings-flottielje.

Op den driedekker van de Alkmaar Packet zong de R. K. Oratoriumvereeniging.

Van alle kanten kwamen de gepavoiseerde schepen opzetten en de „Batavier" omzwermen. Nu eens op het voordek, waar een paviljoen was ingericht, dan weer ter zij nam de Kardinaal aller hulde in ontvangst.

Was heel Katholiek Holland nu op 't water of aan den wal?

Ja, ook aan den wal was 't een onafgebroken rij van automobielen en een compacte menigte fietsenden, die met de boot langzaam optrokken. Op opengedraaide spoorbruggen, op de oevers, op de steigers.... overal....... overal zwart van juichenden.

De Kardinaal-Legaat was ontroerd... en hij verborg die ontroering niet.

En hoemeer ze de stad naderden,— 't is een tocht van uren, — hoe grooter de belangstelling werd. Ja, waarlijk, dat was een zegetocht.

't Was half zeven, als men Amsterdam naderde. Het „Y" overtrof alle verwachtingen: een en al schip. Daar lag de vloot der goede trouwe Volendammer-visschers. De scheepkens zagen er kleurig uit, bevlagd en gesierd met den mooisten tooi; de kleurige kleederdracht der stoere bevolking; van grootvader en grootmoeder tot het jongste kleinkind of achterkleinkind was aan dek.

Hier spande Holland waarlijk de kroon.

En die stoere mannen, de vrouwen en kinders lagen geknield op dek en teekenden zich zwijgzaam, eerbiedvol met het teeken der Kruises, toen de Kardinaal zegenend langs ze voer.

Een deinende menschenzee stond op bruggen en kaden.

Op de De Ruyterkade was een ontvangstpaviljoen opgericht.

Daar waren de vijf Nederlandsche Bisschoppen, en talrijke buitenlandsche Bisschoppen, de oversten der verschillende religieuze orden en congregaties, en tallooze hoogwaardigheidsbekleeders, de Maltezerridders, en de Ridders van St. Gregorius in hun deftige zilver-omzoomde costuums, allen gereed den Kardinaal-Legaat welkom te heeten in de stad van het Congres.

Al maar door vulde muziek en zang de lucht.

Luid schalden de hoera's en bravo's van de steigers en van den wal 's Pausen Vertegenwoordiger, den beminden Hollandschen Kardinaal Van Rossum tegen. Men zwaaide hoeden en zakdoeken, klapte in de handen, kortom gaf op iedere mogelijke wijze uiting aan zijn vreugde, nu het oogenblik daar was, waarop de Legaat, ter bijwoning van het zeven en twintigste Eucharistisch Congres, voet zette aan het land, welks bodem is gedrenkt door het bloed der martelaren, die stierven terwille van hun geloof in het H. Sacrament, nu een Kardinaal ds stad bereikte, welke haar „eer ende opcomen" heeft te danken aan de Voorzienigheid, welke vóór eeuwen het Mirakel der H. Stede wrochtte, nu deze zoon van het Katholieke Nederland, te midden van zijn landgenooten kwam om hen voor te gaan in een vurige aanbidding en diepe vereering voor de Heilige Goede Gave.

Mgr. Callier, die aan de loopplank den Kardinaal allerhartelijkst had begroet, sprak in het Paviljoen nadat de overige Nederlandsche Bisschoppen eveneens Zijne Eminentie hadden verwelkomd, een enkel woord, waarin hij blijdschap uitdrukte, den Kardinaal-Legaat in zijn Diocees te mogen ontvangen.

Geheel den weg langs van de Ruyterkade naar St. Willibrorduskerk, waar de plechtige ontvangst zou plaats hebben, stonden duizenden en duizenden in dichte rijen geschaard, vrijmoedig en hartelijk den Pauselijken Legaat toejuichend.

Rondom de majestueuse St. Willibrorduskerk dromde een geweldige menigte van op de aankomst van den Kardinaal-Legaat wachtenden samen, terwijl de politie te voet en te paard de orde handhaafde. Maar binnen onder de gewijde gewelven, waar vroeg in den middag al talrijke geloovigen neerknielden om toch maar zeker te zijn van hun plaats tijdens de ontvangstplechtigheid, hing de stille feestelijkheid der voornaam en sober, maar toch warm versierde ruimte.

In zijn welkomstrede wees Mgr. Callier vooral op de groote liefde en eerbied voor het allerheiligste Sacrament en voor den Paus van Rome, waardoor Nederland altijd heeft uitgeschitterd. Aan den Paus gingen de Heiligen die onzen voorvaderen het geloof gebracht hebben, hunne zending vragen. Voor het geloof aan het H. Sacrament en den Paus hebben onze latere Martelaren hun leven gelaten. Met den grootsten eerbied zijn steeds de uitspraken van den Paus ontvangen en opgevolgd.

Kardinaal van Rossum bracht namens den Paus, in wiens plaats Hij stond en dien Hollands Katholieken in Hem hebben willen eeren, dank voor de schitterende ontvangst Hem bereid. Met den dank des Pausen bracht Hij ook zijn groet, zijn zegen en zijn wenschen, dat namelijk het Eucharistisch Congres mooie slagen, Jezus, onzen God, ter eere, alle deelnemers tot geluk, tot sterking in het geloof, en tot eeuwige zaligheid der zielen.

De Sectie-vergaderingen.

Hiervan schrijft „De Tijd":

We hebben gisteren het werkelijk Congres — het te zamen komen en te zamen zich verdiepen in 't geheim der geheimen — beleefd.... en alles is tot een overweldigende verheuging geworden. Want de secties waren zóó vol, dat de groote aula van het St. Ignatius-college te eng was om alle priesters te omvatten, — dat de Duitsch-Oostenrijksche sectie van het Gezellenhuis, in de plantage naar de Mozes- en Aaronskerk moest verlegd worden, om allen Duitsch sprekende congressisten een plaats te geven. De Engelsche sectie, de Fransche sectie, de Belgische secties vol, óók in andere secties een zeer bevredigend gehoor; bij de Oostersche sectie buitengemeene belangstelling; de Nederlandsche sectie zóó overkropt, dat een parallel-vergadering in de kapel van het Gezellengebouw aan de Stadhouderskade moest worden gehouden, waar Z. D. H. Mgr. Diepen ontroerend schoon improviseerde; daar was een veelheid van talen en toch geen Babylonische spraakverwarring. Want het taalwonder van den Pinkstermorgen hernieuwde zich in aller aanbidding, aller vereering van den Christus Eucharisticus in het Tabernakel. Zien we even achter ons.

Onze liefste droom had deze werkelijkheid van den blijden intocht te water en te land toch niet aan ons verlangen durven voorspellen. Is er ooit een vorst zóó vorstelijk ontvangen als de Legaat des Pausen? Is er ooit blijder en waardiger ontvangst geweest, zóó grootsch in de ontroerendste beteekenis van het woord? De schepen samengegroept tot één hulde aan den afgezant van Gods plaatsbekleeder en 't scheepsvolk geknield aan boord, om biddend den zegen te ontvangen. De Volendamsche moeders hun kinderen opheffend tot hem, die kwam in naam des Pausen, de Vaders hun kleinste knapen den arm doende bewegen tot een kruis. Dat maakte alle gejuich stom tot ontroering. En de kaden en bruggen zwart... zwart van 't volk. En de straten en grachten en huizen en daken uren lang zwart, zwart van de menschen in afwachting, tot de ontzettende belangstelling van het Amsterdam der twintigste eeuw, — het Amsterdam van den tienduizendhoofdigen stillen omgang, — zich culmineerde in de oogenblikken, toen onder 't gebeier der klokken in de luchten 's Pausen plaatsbekleeder door een keur van edellieden omgeven, naar de Sint Willibrorduskerk werd gebracht. De oude stad, die heugenis heeft aan blijde dagen der katholieke middeneeuwen, mocht nu een andere verblijding beleven van en voor den nieuwen tijd. En de nieuwe stad ontving den Kardinaal op zulk een wijze, dat het bleek, hoe duizenden niet zijn „veraard van d'oude struik en 't wettig kerkgebruik."

's Anderen daags in Willibrordus en Stadion de kerkelijke en wereldlijke opening — de ontplooiing van de hierarchie der Kerk, de ontplooiing van de éénheid aller volken. Was 't niet ontroerend gisteren Duitsche en Fransche en Belgische en Spaansche en andere beroemde redenaars, van welke nationaliteit ook, de verbroedering te hooren prediken vóór en door de H. Eucharistie? Doet 't uw hart niet goed ieder met 't insigne van 't Congres te zien getooid, bij 't congresbureau verkrijgbaar?

Kardinalen en bisschoppen, priesters en leeken prediken den vrede en het eerherstel aan Christus in Zijn Sacrament. En de Mirakelstad, het Amsterdam van de schuilkerkjes eens, is 't middenpunt der katholieke ééneid geworden. De kerken, die tijdens één geslacht zoo overtalrijk vermeerderd zijn, konden de geloovigen schier niet bevatten. Welk verschil van ceremonie — en hoe aangrijpend was de Oostersche dienst in de Rozenkranskerk — welk verschil in ritueel er ook zij, in deze éénheid demonstreerde zich de algemeenheid onzer katholieke wereldgedachte van en voor alle volken. Hier nu een waarlijk grootsch pogen, de wereld tot eenheid en broederschap te brengen in eerherstel aan den God der altaren.

De Processie in het Stadion.

's Middags was het nog veel drukker; een ontzettende menigte had zich naar het Stadion begeven om te toonen hoe het hun ernst was met den wensch van ZijnEm. den Kardinaal-Legaat: Jesus Eucharisticus eerherstel aan te bieden.

In en rond het Stadion waren zeker honderd duizend menschen verzameld. [illegible] stonden langs den weg geschaard of trokken mee in de processie, waaraan heel de katholieke wereld deelnam. Nederland vormde natuurlijk het leeuwendeel. Zijn katholieke ministers en politici zijn professoren van universiteiten en seminaries, zijn priesters en kloosterlingen en de vertegenwoordigers van zijn menigte van organisaties, van zijn leger en vloot, namen deel aan den triomphtocht van Jezus Christus. Zooals 's morgens gedurende de H. Mis van Z. Em. den Kardinaal-Legaat, waren ook alle kardinalen en aanwezige bisschoppen in groot ornaat aanwezig.

Het was een onzaggelijke stoet, die uren lang noodig had alvorens den ommegang volbracht was. De tienduizenden volgden met stillen eerbied de geweldige processie, en nadat het Hoogheilig Sacrament op den troon was geplaatst, hief een koor van 3000 zangers ondersteund door een der grootste en uitstekendste muziekkorpsen van Nederland, dat van Goulmy en Baar, onder leiding van Hubert Cuypers, den bekenden musicus, een triomfaal Te Deum aan.

Machtig klonk daarop het door de ontelbare aanwezigen meegezongen „Tantum Ergo" en onder doodsche stilte zegende ZijnEm. de Kardinaal-Legaat de reusachtige menigte en daarna stad en wereld met het Goddelijk Sacrament.

De indruk, die de plechtigheden maakten, is onbeschrijfelijk. Zoozeer was ZijnEm. de Kardinaal-Legaat ontroerd, dat hij nogmaals door den loud-speaker allen dankte voor hun liefde-betoon jegens Jezus Christus in het H. Sacrament en voor den tweeden maal den Pauselijken Zegen gaf.

Toen verlieten de Pauselijke Legaat en H.H.E.E. de Kardinalen en Prelaten onder duizende toejuichingen het Stadion.

De katholieken waren opgetogen: er werd geweend van geluk en geloofsweelde. Noch in Rome, noch in Weenen, noch ergens hebben wij ooit zóó iets gezien, werd er rondom gezegd.

Opeens bemerkte het publiek den minister-president en de ministers van Waterstaat en Arbeid. Geestdriftig werd het „Wilhelmus" aangeheven en mr. Aalberse, de minister van Arbeid werd op de schouders van sterke mannen het Stadion uitgedragen.

Het Congres is geëindigd onder den gouden gloed der ondergaande zon die heel den dag ons zoo schitterend trouw was.

Dank, duizendmaal dank aan hen, die het Congres voorbereidden; dank aan den H. Vader, die Amsterdam aanwees; dank aan Zijn Em. den Ka[rdinaal-]Legaat, die ons zoo voorging d[oor] woord en voorbeeld; dank aan d[e] onsterfelijken Namenschen Bissch[op] Mgr. Heylen; dank aan allen, [die] hebben gebeden of gearbeid, m[aar] bovenal dank aan den goeden G[od] die ons na zooveel vredes-zegen, [in] deze dagen van genade heeft gesch[on]ken!

Adveniat Regnum Eucharisticu[m] Heer Jezus Christus, laat to[e]komen U[w] Eucharistisch Rijk, Uw Rijk van vre[de] en liefde!

Wij beloven te volgen Mgr. Heyle[n's] woord: Rex esto! Ja, Gij zult on[s] Koning zijn, Koning van ons allen, en immer in Uw Goddelijke Euch[a]ristie!

KERKNIEUWS.

Eeuwfeest van Mgr. Niewindt.

Zondag a.s. zal plechtig in de fee[s]telijk versierde St. Annakerk gevie[rd] worden het Eeuwfeest van de aa[n]komst van Mgr. NIEWINDT op Cur[a]çao. Tot slot van het Triduum, door den Zeereerw. Pastoor J. v[an] DER VEER gepreekt is, zal er ... de vroegmis een algemeene H. Co[m]munie zijn, om 9 uur is het plech[tige] Pontificale Mis en 's avonds t[e] half zeven plechtig Pontificaal L[of] waaronder Zijn Doorl. Hoogw. M[gr.] VUYLSTEKE de feestrede zal uitsp[re]ken.

De Geloovigen worden beleefd u[it]genoodigd hun deelnemen aan h[et] feest te betuigen door het hijsch[en] der vlag.

Eerste-Steen legging.

Verleden week Woensdag is plec[h]tig de eerste steen gelegd van de nie[u]we pastorie op San Mateo. De b[e]staande pastorie zal worden ingeric[ht] tot woonhuis voor de zusters, aan d[e] school van St. Mateo, werkzaam.

Goede reis.

Donderdag l.l. zijn per „*Oranje Na[s]sau*" naar Holland teruggekeerd d[e] Eerw. Soeur. YVONNE en de Eer[w.] Soeur FLORENTINE, die gedurende v[...] jaar de leiding gehad heeft van d[e] kweekschool, aan het St. Martinu[s] Gesticht verbonden. Wij wensche[n] beide Soeurs van harte een voorspo[e]dige reis.

De Eerw. Moeder M. Josephina.

Terwijl wij nog met droefheid g[e]denken het heengaan van onzen o[n]vergetelijken Pastoor Dahlhaus, d[en] talentvollen bouwmeester van d[en] nieuwen vleugel van het St. Elisabet[h] gasthuis, heeft het den goeden G[od] andermaal behaagd een offer te vr[a]gen van de Eerw. Zusters van genoe[md] Gasthuis en van de Katholieke Missi[e] door den zoo spoedigen dood van [de] Eerw. Moeder JOSEPHINA.

Nauwelijks enkele dagen geled[en] nog ging Moeder JOSEPHINA, als e[en] goede, liefdevolle moeder te midden harer zusters en zieken, die zij all[en] als haar kinderen beminde, rond, overal met kwistige hand de schatt[en] rondstrooiend van haar liefde en mo[e]derlijke teederheid. En reeds staan w[ij] met treurend harte aan het graf v[an] deze beminde en zoom hooggeschat[te] Moeder.

In den vroegen morgen van Woensdag, omstreeks 3 uur, is Moeder JO[SEPHINA], terwijl zij ternauwernood d[e] aanraking van den Engel des Do[ods] gevoelde, zacht en kalm in den H[eere] overleden.

Wat Moeder JOSEPHINA voor h[et] Hospitaal geweest is, getuige het f[eit] dat onder haar kloeke en verstandi[ge] leiding het Hospitaal zich gestad[ig] heeft uitgebreid en steeds meer en m[eer] aan de meest moderne eischen [is] gaan beantwoorden.

Wat Moeder JOSEPHINA voor ha[ar] zusters en zieken is geweest, is 't be[st] saam te vatten in den schoonen naa[m] van MOEDER, dien zij met eere en na[ar] waarheid droeg.

Zeer zeker, veel had zij nog vo[or] het Hospitaal kunnen doen. Go[d] heeft het anders beschikt. Zij, d[ie] gedurende vijf en twintig jaren zi[ch] alle offers getroost heeft in den dien[st] der Christelijke Charitas, gaf ook m[et] blijdschap het offer van haar leve[n] toen God 't haar vroeg.

Gods Heilige Wil zij aanbeden [en] geloofd!

Onder buitengewone belangstelli[ng] werd Woensdagmiddag, nadat [de] Absoute verricht was door den Ho[og]Eerw. Pater Vicaris M. LUYCKX [met] assistentie van de Eerw. Pasto[or] H. OKHUYZEN, neef van de Ove[r]ledene, en M. VAN DEN ELSEN, h[et] stoffelijk overschot grafwaarts g[e]bracht.

God, die zelfs een glas water [in] Zijn Naam gegeven niet onbeloo[nd] laat, zal ook zeker aan Moeder JOSE[PHINA] de kroon der onsterfelijkh[eid] geven voor haar zoo rijk en offer[vol] leven.

Dat zij ruste in vrede!

* * *

De Eerw. Moeder MARIA JOSEPH[INA] (in de wereld Mej. Maria Tenho[...]

Officiëele Berichten.

Tot schrijver, onderscheidenlijk ten parkette van den Procureur-generaal en ten postkantore alhier, zijn benoemd R. E. Irausquin en B. T. Henriquez.

Aan Mej. O. H. Simmons, onderwijzeres in nuttige handwerken op Saba, thans met verlof te Brooklijn, is negen maanden verlofsverlenging verleend.

Mej. Edna Labega en de heer Carl G. Buncamper zijn tijdelijk benoemd tot onderwijzer(es) 4de klasse bij het openbaar onderwijs.

Aan Mej. J. Groen, onderwijzeres aan de Wilhelminaschool alhier, is tot verder herstel van gezondheid tot 30 dezer verlofsverlenging verleend.

De Geestelijken J. J. A. M. Koenen en A. Th. R. Schipper zijn benoemd tot Roomsch Katholieke Geestelijken van den 2den rang in Curaçao.

De schrijver J. H. R. Beaujon is overgeplaatst van het postkantoor naar het ontvangerskantoor, en de schrijver J. W. S. Beaujon van het ontvangerskantoor naar het postkantoor.

Mej. C. M. Perret Gentil is tijdelijk werkzaam gesteld aan de Emmaschool alhier en Mej. N. Römer aan de voorbereidende klassen van de Wilhelminaschool.

FEESTPROGRAMMA

31 AUGUSTUS 1924.

8.30 v. m.

Tractatie der schoolkinderen van heel Curaçao in de scholen.

9.10 v. m.

Sprietloopen en Mastklimmen met Muziekuitvoering op het Fortplein,
(10 prijzen a f 1.50)
(prijzen in natura)

10—11, v. m.

Roeiwedstrijden met booten met 2 en met 4 roeiers.
(1e. prijs f. 10.— 2e. prijs f. 5— v. 2 roeiers.)
(1e. prijs f. 20.— 2e. prijs f. 10.— v. 4 roeiers.)

Afvaart Mast Motet waar deelnemers zich kunnen aanmelden om 10 uur v. m.

11—12. v. m.

Hardwrikken met Ponten Otrabanda—Punda
(1e. prijs f. 5.— 2e. prijs f 3.— 3e. prijs f. 3.— enz.)
Aanmelden politie—post Otrabanda,

Zwemwedstrijd langs K. E. brug.
(1e. prijs f. 10.— 2e. prijs f. 7.50 3e. f. 5.— 4e. prijs f. 2.50)
Aanmelden Salon „Brion"

4. n. m.

Hardloopwedstrijd 100 en 200 Meter.
(prijzen in natura)
Inschrijven a. h. Kleedlokaal Jubileum-Sport Park 3.30.

4.20 n. m.

Gecostumeerde voetbalwedstrijd 12 keer 15 minuten (Prijzen voor costuums) n de pauze wedstrijd op stelten 60 Meter.

7—9. v. m.

Bioscoopvertooning Brionplein met muziek.

Vuurwerk.

Zeilvaart

gedurende de maand Juli 1924.

Binnengekomen van :		*Uitgezeild naar :*	
Aruba	20	Aruba	25
Barbados	2	Barbados	5
Bonaire	49	Bov. eilanden	1
Guanta	1	Bonaire	53
La Guayra	3	Guadaloupe	1
La Vela de Coro	6	Guanta	1
Maracaibo	12	La Guayra	4
New Orleans	1	La Vela de Coro	9
Pampatar	2	Maracaibo	12
Pto. Cabello	15	Mayaguez	1
Pto. Colombia	1	Pampatar	3
Rio Hacha	5	Pto Cabello	17
San Juan	1	Rio Hacha	4
Sto. Domingo	3	Sanchez	1
St. Martin N.G.	1	Sto Domingo	1
Zee	2	Trinidad	1
Totaal	132	Totaal	139

Aardbeving.

Op den 21n Augustus, om 12 uur vijf minuten, zijn hevige aardschokken gevoeld op St. Martin N. G. Geen schade werd er, Goddank, veroorzaakt.

...rd geboren te Schoonhoven op 23 ...cember 1861. In 't klooster getreden ...r Eerw. Zusters van Breda op 16 ...vember 1891, deed zij haar Reli...euze Professie op 19 Maart 1894. ...Mei 1899 kwam zij te Curaçao aan ...sinds 16 November 1916 was zij ...erste van St. Elisabeth's Gasthuis.

Aan allen die mij eenige deelneming ...toond hebben gedurende de ziekte bij het overlijden van mijn dierbare

Nicht, de Z. E. Moeder Josefina,

...tuig ik ook namens de familie den ...rechtsten dank.

P. fr. H. Okhuijzen.

Dankbetuiging.

Namens de Eerwaarde Zusters van ...t Hospitaal St. Elisabeth, breng ik ...j dezen hartelijk dank voor de be...ngstelling ondervonden gedurende de ...ekte en bij het overlijden van de be...inde

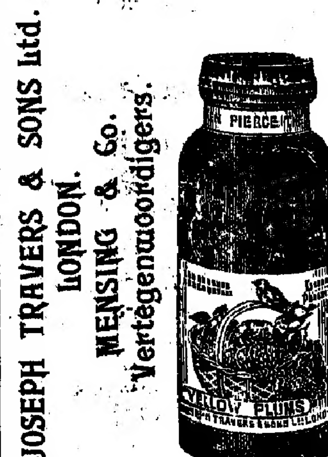
Moeder Maria Josephina.

...uraçao 22 Aug. 1924.

P. fr. A. Euwens

Rector,





STAAT van het aantal vaartuigen, die het eiland CURAÇAO in de maand Juli 1924 aandeden, met de vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN. Inhoud in M³.			STOOMSCHEPEN. Inhoud in M³.		
Maand	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Juli 1924	[illegible]	41.003	36.801	163	1.029.8[illegible]9	584.091
Vorige maanden	711	187.399	169.901	825	5.081.[illegible]7	2.903.343
Totaal	843	228.402	206.702	988	6.111.666	3.487.434

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en de visscherij.

Bericht[illegible]

Dank.

In dank ontvangen van de Heeren ...dwards Henriquez & Co., Agenten ...an de „Hamburg Amerika-lijn" een ...aarplan en platte grond met beschrij...ng der drie booten : „Teutonia" ...Galicia" en „Rugia".

Orkaan.

Onze weerkundige dienst heeft Maandag ...l. bericht ontvangen uit Washington, dat ...in den voormiddag van dien dag een or...aan zich bewoog tusschen Dominica en ...Kits, richting West-Noord-West.

Het Draadloos Station heeft dit bericht ...erder verspreid aan de schepen in de buurt.

De Red „D"-Line.

Volgens *La Voz* komt er in het ...ieuwe vaarplan van de booten der ...*Red „D"-Line* een belangrijke wijzi...ing.

Er komt één boot méér in de vaart, ...l. de *Tachira*, die eigenlijk een vracht...boot is, ofschoon hij ook wel enkele ...assagiers kan vervoeren. De booten ...ullen voortaan *Mayaguez* op Porto ...Rico *niet* meer aandoen, daarentegen ...uilen zij *allen, zoowel op de heen-* ...*als op de thuisreis* San Juan (op Porto ...Rico) aandoen.

De *Carabobo* zal op de uitreis Cu...raçao des Zaterdags bezoeken, de ...*Caracas* des Donderdags, de *Tachira*, ...*Zulia* en *Maracaibo* des Zondags.

Op de [illegible] Curaçao aan op Vrijdag, zoodat voor...aan dus de mails naar de Vereenig...de Staten en Europa des Vrijdags ...worden verzonden.

Voortaan kan men dus naar Amerika ...schrijven en binnen 17 dagen antwoord ...hebben.

...oetbal-Competitie-Wedstrijden 1924—1925. 1e. Klasse. Stand der Clubs.

Namen der clubs	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelp. voor - tegen	pnt.	gem.
Sparta	2	2	0	0	3 -- 0	4	2
Hollandia	2	2	0	0	4 — 2	4	2
Progreso	1	1	0	0	2 — 0	2	2
Jong Holland	1	0	1	0	0 — 0	1	1
Stormvogels	2	0	1	1	0 — 1	1	0,50
Volharding	1	0	0	1	1 — 2	0	—
Leonid.	1	0	0	1	0 — 2	0	—
Asiënto	2	0	0	2	1 — 4	0	—
					C. V. B.		

Bekendmaking.

De verkoop van Juweelen en van Gouden en Zilveren voorwerpen, ter Spaar- en Beleenbank van Curaçao beleend van den **1n. Januari 1923** af tot en met **30n. Juni 1923** onder **No. 5238 E** tot en met **No. 4529 G**, zal plaats hebben op **Donderdag den 11 September** a. s. en volgende **Donderdagen.**

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao den 17 Augustus 1924.

De Voorzitter
2 H. J. COHEN HENRIQUEZ.